

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 243. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, субота, 18-го жовтня 1947.

No. 243. JERSEY CITY and NEW YORK, Saturday, October 18, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ. Тел. "Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕДБАЧУЄ МОЖЛИВІСТЬ СКЛИКАННЯ КОНГРЕСУ

Вашингтон, 16 жовтня. — Під час пресової конференції президент Труман заявив, що ще даліше існує можливість скликання конгресу на надзвичайну сесію в справі харчового положення в Західній Європі, не зважаючи на це, що уряд найшов способи недопустити на якийсь час до катастрофи в Італії й Франції. Потреби Західної Європи такі великі, що треба буде дальших субсидій, а це залежатиме від ухвали конгресу.

Труман проти примусової харчової контролю.

Тому, що в пресі появилися різні голоси про konieczність урядової контролю над харчами, президент заявив, що це не годилося би зо свободою Америки. Він назвав встановлювання стелі на ціни й пайкування харчів під час миру признаками поліційної системи в державі. Вільне громадянство повинно добровільно перевести кампанію за заощадження 100,000 бушлів збіжжя для потреб Європи.

Коли зайшла мова про підвищення цін на збіжжя, президент сказав, що цьому винуваті в великій мірі спекулянти збіжжям, коли підбивають його ціни на біржі. Він виявив, що генеральний прокуратор Там С. Кларк саме тепер зайнятий просліджуванням спекуляцій, щоб потягнути винуватих до судової відповідальності.

ВЛАСНИКИ БРОВАРІВ ЗМЕНШУЮТЬ УЖИВАННЯ ЗБІЖЖЯ НА 25%.

У Вашингтоні заявили, що вивчення цього промислу, що вони знизять запотребуння збіжжя, головню ячменю й кукурудзи, на четверту частину досішньої кількості. Водночас вони запевнили, що кількість продукції пива не буде зменшена.

КОНВЕНЦІЯ А.Ф.П. ЗА ДОПУЩЕННЯ СКИТАЛЬНИКІВ.

Сан Франсиско, 16 жовтня. — Річна конвенція Американської Федерації Праці покінчилася сьогодні поновним вибором Вільяма Гріна на становище президента на один рік. Він є головою А.Ф.П. від 1924 р. Під час голосування не було на залі делегатів майнерської юнії, яку очолює Джан Л. Луїс. Є здогад, що він хоче наново відтягнути свою юнію з Федерації тому, що він не прийняв становища місцевого президента. На його місце вибраний Деніел В. Трейсі з Братства Електричних Робітників. Предсідник Грін вів за робітничі організації, а з окрема Конгрес Індустріальних Організацій, до солідарності і єдності в акції. Наступна конвенція в 1948 році відбудеться в Синсинаті.

В одній з резолюцій ухвалено домагатися допущення 400,000 скитальників на підставі законопроекту Стратона.

КЮ ТЕЖ ПІДТРИМУЄ БІЛ СТРАТОНА.

Бостон. — Конвенція Конгресу Індустріальних Організацій прийняла резолюцію, щоб Комітет Політичної Акції при КЮ перевів „гігантну організацію в небувалих розмірах для переведення політичних цілей при виборах в наступному році. Головною ціллю буде повалення конгресменів, що голосували за закон Тефта-Гартлія. Щодо творення третьої політичної партії при наступних виборах заявив голова Комітету Політичної Акції Крол, що це виключене.

Прийнято теж резолюцію з домаганням підтримати біл Стратона для допущення по 100,000 скитальників річно. Інша резолюція противиться депортуванню румунського комуніста Джана Санто.

18 МІСЯЦІВ ВІЗНИЦІ ЗА КРАДІЖ АТОМОВИХ ФОТОГРАФІЙ.

Нью Йорк. — Арнолд Ф. Ківі, бувший сержант армії, який при прощанні зо служби взяв зо собою з атомової робітні в Лос Аламос у Нью Мексику різні фотографії, дістав кару 18 місяців в'язниці в федеральній суді в Брукліні. Його покарано лише за крадіж урядової речі, і її потайне переховування, а не за крадіж атомової тайни.

РІКЕНБАКЕР ПРО ТРЕТЮ ВІЙНУ.

Ньюарк, Н. Дж. 16 жовтня. — „Ніхто не може стримати третьої війни хіба Бог і Росія“ — так сказав славний американський летун, а тепер голова летунського підприємства Істери Ерлайнс, коли виявив, що летунський майдан в Ньюарку буде відступлений Портівій Владі Нью Йорку. Він сказав прийнятим, що вони повинні бути вдячні Богу за це, бо коли прийде третя війна, вони будуть мати великий летунський майдан у віддалі трьох миль для своєї охорони.

ВОЛЕС ІДЕ ДО ПАЛЕСТИНИ.

Нью Йорк. — Генрі Волес, як редактор журналу Нью Ріпоблік, виїхав літаком до Палестини на три тижні. З ним поїхали два інші співробітники. Він хоче простудіювати відносини в Палестині для вжитку свого журналу.

Стримують всі торговельні посилки до Советів

Вашингтон, 16 жовтня. — У цілій низці позакурсових заряджень департаменту стейту натиснув на департамент торгівлі, щоб стримати всі торговельні посилки до Росії і в такий спосіб підтримати „холодну війну“ проти Советів. Про це довідується Френк Голман, кореспондент щоденника Нью Йорк Ньюз. Заки ввійде в життя План Маршала, уряд наложити майже цілковите ембарго на посилки до Росії електричного виряду, який був замовлений давніше для промислової розбудови Советів. Комісія „вердить“, що цей виряд може бути вжитий теж для розвитку атомових дослідів.

АМЕРИКА ПРОТИ ПОНОВНИХ НАРАД У ПАРИЖІ В СПРАВІ ПЛАНУ МАРШАЛА.

Вашингтон. — Уряд залишив намір скликати Комітет для Економічної Європейської Співпраці, щоб поправити деякі постанови з недавньої Паризької Конференції 16 держав. Замість цього уряд пропонує безпосередньо конгресові деякі доповнення до програми, виробленої згаданим Комітетом іменем 16 держав. Така акція буде менше ризикозна ніж скликання других нарад у цій справі, як це виявляють урядові кола у Вашингтоні.

НОВИЙ ДАРУНОК ДЛЯ ФРАНЦІЇ: 31 НІМЕЦЬКИХ КОРАБЛІВ.

Вашингтон. — До французького уряду пішло повідомлення з департаменту стейту, що Франція дістане 31 давніших німецьких кораблів в містоті 40,000 тон і один плавачий док — усе для піднесення цивільного господарства Франції. Ці кораблі дістала Америка на підставі договору в Потсдамі, а тепер їх дарує Франції. Між кораблями є один військовий нищитель, один корабель для постачання припасів для літаків, 12 міноносців і багато інших різноманітних менших та більших суден. Ці кораблі, за винятком двох, знаходяться тепер в німецьких портах.

НА КУБІ АРЕШТОВАНО 50 КОМУНІСТІВ.

Гавана, на острові Куба, 16 жовтня. — Влада даліше виарештовує комуністів, які підготували політичний страйк. Досі арештовано 50 провідників цього руху, однаке багато головних лідерів ще остається на волі. Усіх провідних заговорників є 125. Не вдалося приловити Фабія Гробарта, головного посередника між комуністами на Кубі й Москвою.

Поява нових відділів У. П. А. в Чехословаччині

Прага, 12 жовтня. (Повітряною поштою до Свободи). — І. К. — Орган чеських соціал-демократів „Право Ліду“ у своєму вчорашньому виданні подає під заголовком „Бандерівці в Сажавських лісах“ та „Чому громадянству не говориться правди“ довшу інформацію про появу нових відділів Української Повстанської Армії на території Чехословаччини. В повідомленні пишеться: Неофіційні вістки про приналежність відділів УПА в області чесько-моравської височини були в четвер, 9 жовтня, підтверджені урядом. В кількох місцевостях району (Кошетіці, Вербіки) спостережено гурти підозрілих осіб. Представниками влади стверджено, що тут йдеться про більш зєднання українських повстанців. Місцеве населення визнається негайно інформувати представників влади про кожну невідому особу, пригадуючи, що міністерство внутрішніх справ признало 10,000 корон нагороду за кожного зловленого повстанця. На Мораві наказано гостре поготівля військових і поліційних гарнізонів. „Право Ліду“ додає від себе, що між населенням Чехословаччини ширяться найрізноманітніші поголоски щодо УПА, її сили і цілей та її рухів в країні і тому пропонує, щоб уряд сказав народові „чисту правду“.

ВІДДІЛ У.П.А. НА МОРАВІ.

Повстанці пообідали в гостинниці та видали потвердження боргу. Прага, 13 жовтня. (Повітряною поштою до Свободи). — І. К. — Сьогоднішня чеська преса повідомляє з Нового Міста на Мораві, що вчора, в неділю, 12 жовтня, відділ воєнків УПА в числі 15 осіб зайшов в Гералці на Мораві до місцевої гостинниці та замовив собі обід. Опісля замовили ще сигаретки і на все видали власні потвердження боргу. Всі воєнки були озброєні автоматами, крісами та гранатами і мали військові уніформи.

БІЛИЙ ХЛІБ В МОСКВІ І ГОЛОД В КИЄВІ.

Москва, 16 жовтня. (ЮП). — Сьогодні вперше від закінчення війни в Москві появилася в продажі без карток білий хліб, хоча офіційно ще не було проголошено скасування пайків. Населення Москви кинулося до крамниць і кожний міг купити хліба, скільки бажав. В останніх днях появилася в Москві у вільному в продажі теж цукор. З Києва та інших міст України рівночасно повідомляють про загострення харчового положення. По селах даліше мандрують люди, шукаючи хліба, а по містах видно повно жебраків. На вулицях часто зустрічається з простягненою рукою понівечених інвалідів „вітчизинної війни“, що просять милостині. Вітківці з України в західну Європу стверджують однозгідно, що добрий врожай в цьому році в нічому не поліпшив жалюгідного положення населення. В придорожніх ровах часто зустрічається трупів голодних мандрівників. В Москві, натемисть, продають білий хліб.

УКРАЇНСЬКЕ ЗБІЖЖЯ ДЛЯ КОМІНТЕРНУ.

Москва, 16 жовтня. — Кілька днів після того, як видано урядове советське повідомлення про огрублення України зо збіжжя на 103 процентів, сьогодні знову появилася вістка, куди це збіжжя піде. Насамперед в самій Москві появилася у вільній продажі білий український хліб і рівночасно говориться, що Москва тепер зможе допомогти всім своїм сателітам та призначити відповідну кількість збіжжя для підтримки роботи Комінтерну в світі. Чехословаччині вже пообіцяно 400,000 тон збіжжя, Франції 1,500,000 тон, подібно як теж Польщі та іншим країнам. Вважають, що в Україні знову готов повторитися 1933 рік, коли то населення масово гинуло з голоду, а з Одеського порту вислали в світ кораблі з найбільшою пишеничною мукою та з написами на мішках, що це „Залішки СССР“.

БІРНС ПРО СПРАВУ ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ НА КОНФЕРЕНЦІІ В ЯЛТІ.

Бувший секретар стейту, Джеймс Ф. Бірнс, в своїй книжці „Говорячи одверто“ говорить одверто теж про дебати між Рузвельтом, Чорчилем і Сталіном на конференції в Ялті над справою західно-українських земель (Галичини), що перед війною були окуповані Польщею. Рузвельт і Чорчил признавали, що ці землі є українські та що кордоном між Польщею і Советським Союзом повинна б бути „лінія Курзона“. Чорчил заявив, що він цю лінію обороняв теж в британському парламенті, стоячи на становищі, що східний польський кордон повинен базуватися „не на силі, тільки на праві“. Проте, Чорчил і Рузвельт пропонували, щоб Сталін зробив „жест“ та залишив полякам Львів, „поправляючи“ в цьому місці лінію Курзона. І Сталін був би, правдоподібно, такий жест зробив, але пригадав собі, „що на це сказали б українці“ та що росіяни готові вважати його меншим „оборонцем Росії“, ніж був Клемансо і Курзон, тому вперся таки на оригінальній лінії Курзона. У висліді Польщі признано відповідну рекомпензату на Заході.

БРИТАНІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД О.Д. АКЦІІ В СПРАВІ ПАЛЕСТИНИ.

Лейк Соксес, 16 жовтня. — Британський представник в Комітеті О.Д. до справ Палестини домагався сьогодні негайної акції О.Д. іменом встановлення відповідної влади, яка перебрала б адміністрацію Палестини та відповідно підготувала справу незалежності цієї країни. Він висловив думку, що Британія має право закінчити добровільно свій мандат над цєю територією і заявив, що його країна відмовляється від будьякої відповідальності за перехідний етап Палестини від протекторату до незалежності.

БРИТАНІЯ ВИДВИГНУЛА ВЛАСНИЙ ПЛАН „МАЛОЇ АСАМБЛЕЇ“

Лейк Соксес, Н. Я., 16 жовтня. Під час дебат в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї ОД над пропозицією секретара стейту ген. Маршала щодо створення Тимчасового Комітету Асамблеї О.Д. для збереження миру і безпеки, що його названо „Малою Асамблеєю“, представник Великої Британії видвинув сьогодні власний план в цій справі. Британський план в суттєвих справах і принципах покривається з американською пропозицією, звужуючи її тільки в поодиноких справах. Британія пропонує, щоб поодинокі справи в „Малій Асамблеї“ були вирішувані більшістю двох третів голосів і не звичайною більшістю, як це передбачено в американській пропозиції, вважає, що Мала Асамблея повинна переводити доходження в потреби в поодиноких країнах, але тільки за їх згодою і т. д. Видвигнення Британією власного плану „Малої Асамблеї“ було великою несподіванкою для інших членів О.Д.

ЗАЛОМАННЯ СТРАЙКУ РОБІТНИКІВ ТРАНСПОРТУ В ПАРИЖІ.

Париж, 16 жовтня. — Сьогодні тут наступила важлива зміна в загальному страйку робітників міського транспорту (собвеїв і босів), як дві менші професійні спілки (юнії), католицька і незалежна, рішили повернутися до праці. Вже сьогодні були в русі деякі автобусові лінії, а завтра мали б піти в рух теж деякі собвеї. Існують побоювання, що може прийти до зудару між робітниками юній, які вернулися до праці та між опанованими комуністами робітничими союзами Генеральної Конференції Праці (Ж.К.Т.), що рішили продовжувати страйкову боротьбу проти уряду їхнього „зрадника“ — прем'єра Рамадіе. Поліція робить відповідні заходи обережності.

ЛІВІ СОЦІАЛІСТИ В ІТАЛІЇ ПІДДЕРЖУВАТИМУТЬ КОМУНІСТІВ.

Рим, 16 жовтня. — Лівий відлам італійської соціалістичної партії, після триденних нарад езекутивного комітету, рішив сьогодні й в майбутньому поводити спільну акцію з комуністами та піддержувати її в усіх справах. Італійська соціалістична партія це ще єдина поза залізною заслоною, яка піддержує комуністів і на цьому тлі теж прийшло до розламу в ній самій. Французькі, британські та інші соціалісти вже давно зірвали з комуністами, визнавши їх агентами московського імперіалізму.

РОЗБЕРУТЬ ТІЛЬКИ 682 НІМЕЦЬКІ ФАБРИКИ.

Берлін, 16 жовтня. — До загального плану боротьби з німецьким милітаризмом належала теж ліквідація цілого ряду німецьких фабрик, що мали бути розібрані та передані переможцям, головню Советському Союзові як воєнне відшкодування. Західні союзники початково були призначили на ту ціль 1,600 фабрик. Після перевірки плану роззброєння Німеччини з одного боку та потребу вдержати німецько-європейську відбудову з другого, західні союзники рішили зменшити кількість фабрик, призначених на ліквідацію з 1,600 на 682, отже на 60%.

ПОЛІТИЧНИЙ СТРАЙК СЕЛЯН В РУМУНІІ.

Відень, 16 жовтня. — З поінформованих кол в Букарешті сьогодні повідомили, що румунські селяни продовжують страйкувати і не доставляють своїх продуктів до міст, що грозить захитанням цілої господарської системи. Рівночасно додається, що причиною страйку є не тільки заходи румунського уряду щодо „нормалізації валюти“, дуже несправедливі у відношенні до селян, але теж урядові комуністичні репресії проти опозиційної румунської Аграрної партії, що виявилася в заарештуванні її керівників, з д-ром Маніу на чолі.

МОЖЛИВІСТЬ ЗЛУКИ ФРАНЦУЗЬКОЇ ЗОНИ НІМЕЧЧИНИ З БРИТАНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ.

Париж, 16 жовтня. — Французький міністер закордонних справ, Жорж Бідо, який недавно вернувся з Вашингтону, сьогодні натякнув на можливість злуки французької окупаційної зони Німеччини з американсько-британською зоною, якщо б найбільша конференція Ради закордонних міністрів чотирьох потуг не дала бажаного результату. Подібні британсько-американські пропозиції Франції досі відкидала.

БЛЮМ ПРО ВІДНОВЛЕННЯ КОМІНТЕРНУ.

Париж, 16 жовтня. — Визначний провідник французького соціалістичного руху та відомий державний муж, Лєон Блюм заявив сьогодні, що відновлення Комінтерну та проголошення його маніфесту є рівнозначне з проголошенням війни світовому соціалізму. Він рівночасно виступив проти нової партії ген. де Голя, називаючи її загрозою „цезаризму“ (абсолютизму) для французької республіки.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРИОДИКА:	SUBSCRIPTION RATES:
Поодинокі члени три центи.	Three cents a copy.
One year \$7.00	One year \$7.00
Six months \$3.75	Six months \$3.75
Three months \$2.00	Three months \$2.00
В Діалекті Карі і Загальної:	Foreign and Jersey City Rates:
One year \$10.00	One year \$10.00
Six months \$5.25	Six months \$5.25
Three months \$2.75	Three months \$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):	Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):
One year \$2.50	One year \$2.50
Six months \$1.50	Six months \$1.50

Classified Advertising Department, 597—72d Ave., New York 18, N. Y. BRYANT 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакції не відповідає.

Address: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МАРШАЛ ДО РОБІТНИКІВ

Джордж К. Маршал, секретар стейту, виступив з промовою на тему американської закордонної політики перед конвенцією Конгресу Індустріальних Організацій (КІО). У цій промові він підкреслив, що від американського робітництва залежить дуже багато, чи ця політика буде успішною. Він заявив, що коли б американська закордонна політика провалилась, то на цьому найбільше втратило б у першу чергу — робітництво. Маршал виразно вказав на неволю, у яку попало робітництво під диктаторами, протиставляючи цьому цю соціальну, політичну та економічну свободу, яку має людина в демократії.

Американська закордонна політика, як виходить зі слів Маршала, є за демократичні свободи в світі, за охорону людини, а проти диктатур, проти малих груп, що захоплюють владу і поведуться самовільно, по тиранськи. Отсі диктатори стали нині загрозой цілій західній цивілізації. Через них цілий світ знайшовся у дуже критичній ситуації. В критичному положенні, заявив Маршал, знайшлися теж і Злучені Держави, взявшись ратувати світ від катастрофи.

Основні речі, про які нині йде в світі, затемиють прихильники тоталітаризмів та диктатур, казав Маршал. Отсі речі треба добре пізнати і мати постійно на увазі американське робітництво, бо саме від нього залежить у великій мірі, хто переможе: диктатури чи демократія.

Секретар стейту далі зазначив, що у цій боротьбі продукція є нині найважливішим чинником. Треба знищити світові, а зокрема Європі, харчів і вугілля. Це мусить дати Америка, але вона не дасть, коли американський робітник не буде свідомий свого великого завдання. Це добре знають ці сили, що є проти демократії, які протині американському способу життя і думання. Тому вони стараються підкопати в робітництві довіру до американських інституцій, до американської традиції, взагалі до Америки. Маршал переконаний, що це ворогам демократії не пощастило, та що американське робітництво не допустить до цього, щоби були знівчені американські свободи, бо тим самим воно знищило б свою власну свободу.

До цього додамо, що слова Маршала впали між людей, що вели між собою завзяту дискусію саме на теми, тісно пов'язані з цим, про що заговорив секретар стейту. Говорено, наприклад, що в Америці маємо право критикувати свій уряд без "жадного страху, що за це розстріляють". Була мова і про це, як у Совегах називають американського президента "Гітлером", на що знайшлася відразу серед громадян оплесків добра відповідь: "Неможливо, щоб наш президент міг бути Гітлером, бо ж як би ним був, тоді Сталін певно з ним говорився б!"

Наводимо це, щоб кожний міг наглядно переконатись, що не зважаючи на комуністичні впливи й агітацію, теж і в КІО робітництво здорово думає, та що й там цілком певно завжди знайдеться велика більшість, яка не дасть себе збаламутити і не буде помагати поширенню кремлівської диктатури, а тим самим нужди і неволі в світі.

За плянову працю в наших громадах

Осінні і зимові місяці це час найбільшої активності організацій і товариств в наших громадах. Починаючи з листопадом аж приблизно до Великодня майже в усіх громадах влаштовується цілий ряд національних, громадських і товариських імпрез, організується концерти, театральні вистави, влаштовується віча, переводяться річні зібрання організацій, влаштовується збіркові кампанії на патріотичні і допоміжні цілі, коротко, життя — як кажуть, кипить у всіх своїх різноманітних проявах. При цьому трапляються всілякі непорозуміння та доходять до всіляких колізій, що негативно відбиваються на самій праці та її успіхові і які можна б легко оминати, якщоб ця праця йшла справді пляново та спільними силами.

Наші громади, навіть в своїх більшх скупченнях, не є аж такі великі, щоб могли дозволити собі на занадто велику "різноманітність" та розпорощення, головню як іде про всілякі зовнішні вияви своєї діяльності. Взяти б, наприклад, наші національні імпрези, як Листопадові Свята, Свята Самостійності і Соборності, Шевченківські річниці і т. п. Як виглядали б ці імпрези, якщоб кожна організація і товариство, яких часом в одній громаді є з десяток, хотіли влаштувати на "власну руку"? Де взяти стільки виконавців програм і де зібрати стільки публіки, яка протягом короткого часу хотіла б інтересуватися кількома такими самими імпрезами? Ці виступи рішучо треба відповідно сконсолідувати, як з огляду на добірність програм і її виконання, так і на публіку. Це вже теж в більшості місцевостей практикується, повторюючи відповідні Об'єднані Комітети. Ці загальнонаціональні імпрези рішучо повинні мати якнайбільш репрезентативний характер та бути справді виявом всіх найкращих спільних прикмет громади. Дуже багатомовним прикладом на це могла б послужити підготовка до Українського Дня (Тег Дей) у Філадельфії, де поставлено — як кажуть — на ноги дослівно "все живе" та кожному приділено відповідну функцію. Сьогодні у Філадельфії ввечері навряд чи зустрінете когось дома навіть з тих, які ще досі точно здійснювали свою засаду "моя хата з краю". Всі працюють, підготовляють, нараджаються, заохочують інших. Всілякі "таємничі" історії оповідаються головню про бізнесменів, які готові всіх випередити активністю і жертвенністю рівночасно. Як є добра воля, все можна зробити.

Вже "найбільше непорозуміння та колізії трапляються в наших громадах в наслідок недостачі відповідної пляновості, як іде про всілякі "дрібні" імпрези. Часто трапляється, що у відносно малій громаді на один і той сам день назначені збори одної організації, і театральна виставка другої, чи товариське прийняття іншої. У висліді на цьому всі втрачають, бо ж люди не можуть "розірватися" та взяти участь рівночасно в усіх імпрезах. Тому у власному інтересі всі організації і товариства не тільки в одній, але й в сусідніх громадах повинні спільно узгодити програму своїх імпрез та виступів, головню щодо часу. При цьому можна дуже добре зорганізувати співпрацю, одні одним повинні допомагати, як виконавцями програм, так і публікою.

Дуже важлива справа обміну досвідом громадської роботи між поодинокими громадами. Під цим оглядом велику прислугу може віддати нашій громадськості українська національна преса. І вона це без сумніву радо зробить, тільки це вже фізична неможливість на кожну імпрезу висилати редакційного співробітника і під цим оглядом повинні співробітничати всі. Ніщо, ні одна імпреза, ні один громадський виступ не повинен пройти без зареєстровання його на сторінках наших часописів, для нас самих і для майбутнього історика нашого життя. Про це вже повинні подбати управи товариств і організацій, які влаштовують імпрези та й кожний свідомий член громади.

Проте, в усіх цих "дрібних", але важливих справах в нашій громадській роботі виступає як перша передумова успіху не так форма, як зміст цієї праці. Вже на початку "сезону" треба поробити всі заходи і докласти якнайбільш зусиль, щоби всі наші громадські імпрези були не тільки звичаєм і шаблоном, щоби їх не влаштовувалося "для ора", чи "відчипного", але щоби вони справді були виявом нашого життя, нашої праці і творчості. Все рівно, чи це концерт, чи громадська нарада, чи збори, все повинно бути якнайбільш змістовне, мати свою виразну ціль. І в цьому повинні допомогти всі і спільними силами. В цьому році вже не кожна громада матиме нових людей з нової української імміграції і власне ці нові іммігранти зі свого боку повинні дати відповідний вклад в поліпшення форми та поглиблення змісту нашої громадської роботи. При цьому їм треба багато такту і розуміння місцевих обставин, треба респектувати всі корисні місцеві звичаї та до всього підходити так, щоби не викликувати зайвих непорозуміння. Хто виклаже працю свою

Микола Чубатий.

Українська національна чи племінна свідомість

Історія формування націй вказує, що національна свідомість, отже душевний зв'язок мільйонів одиниць, найвищий ступінь єдності людських збірнот появлявся пізно. У далеку давнину не було національної свідомості та почування солідарності членів нині існуючих націй. Мешканці території нинішніх націй, що мають навіть великі свої держави, жили поодинокими племенами, що виводили своє походження від спільних предків та жили близько себе на невеликій території. Таке племя мало живо розвинену свідомість своєї лунності, натови поодинокі племена, що зложилися на нинішні нації, не мали ніякої свідомості, що їх щось вище разом.

Об'єднання первісних українських племен в українську націю.

На такій ступні чисто племінної свідомості стрічаємо нинішній український нарід тисячі літ тому назад. Властиво про тодішніх українців навіть годі говорити як про один український нарід, хіба тільки про племена, що зложилися згодом на український нарід. Ці українські племена говорили подібною мовою, мали подібні вірування, подібні звичаї одначе почуття духовної лунності поміж ними, так як не було. Тому такий володар перехристиянської України як Олег чи Ігор прямо мусів сам особисто або його воеводи робити виправи на поодинокі племена, щоби приневолити їх слухати князя київських полян та платити податок, давати військову поміч для потреб цілої держави. Про бунт племені Деревлян, що жили на нинішній північній Волині, проти влади київських князів багато розписується наша стара літопис. Князь Ігор муж княгині Ольги, таки згинув в часі виправи на Деревлян при стягання податків, потрібних на великі видатки розлогої вже тоді стародавньої держави, так званої київської Руси.

Річ природна, що живучи

вартість, тому швидко громада признає й відповідний голос в усіх справах.

Грізні часи в світі, страшна доля українського народу і великі завдання та велика відповідальність нашої прибраної американської батьківщини ставлять нові й на багато збільшені вимоги й на американських українців. Тільки постійна та найбільша свідомість наших завдань, невтомна плянова і змістова праця, велика ідейність і жертвенність допоможуть нам виконати ці завдання.

примусово під одною владою, довгими десятиками літ, а згодом також прийнявши християнство та витворюючи одну національну культуру і одну віру ця національна свідомість росте та поширюється. Місто давнього племінної свідомості та почування племінної єдності виробляється тепер вже почування національне, що зростало серед боротьби в обороні спільної вітчизни проти чужоплемінних сусідів. Давня виключно племінна свідомість робить місце широкій національній свідомості.

На місце вузького племінного патріотизму появляється національний патріотизм. Тепер давні племена платять вже податок добровільно, йдуть на війну в обороні своєї держави не під примусом, але з почування спільних національних інтересів. Навіть коли дехто ставив такі партікулярні інтереси вище загальнонаціональних, то їх звичайно картає публічна опінія наказуючи не ділитися, не ослаблювати рідної землі, батьківщини.

Привязання до вушної батьківщини, до племінної землі, до свого роду чи своєї громади ніколи не заникало, навпаки любов до свого племені побільшала привязання до широкій батьківщини. Одначе тепер почали добро цілої нації ставити вище інтересів локальних та вище місцевого патріотизму. Так витворилася нинішня національна свідомість новочасних націй, яка наказує членів нації розвинути інтереси народу понад інтереси громади чи племені. І це є мірилом зрілості поодиноких націй.

Потреби державної та племінної нації.

Новочасні нації звичайно мають власні держави й тоді нація та держава означають майже то саме. Організація державного народу досконаліша тим, що державний нарід має владу, яка може національно недоврозвинені одиниці приневолити ставити інтереси нації понад вузькі родинні чи племінні інтереси.

У недержавної нації тої влади, що може приневоловати членів народу ставити інтереси народу понад інтереси свого роду чи своєї громади, немає. В недержавних народів члени нації самі без примусу влади мусять солідарно триматися разом та розуміти потреби цілої нації. Ось так для прикладу: Державна нація має своє міністерство військових справ, що завідує військом нації, її оборонною силою. Державна нація має своє міністерство заграничних справ, що серед других народів заступає інтереси своєї нації. У держав-

них народів звичайно своя державна влада дбає про національну культуру, про добробут громадян та тощо. Всі ці потреби покриваються нормально з податків.

Недержавна нація має подібні потреби, яких не можна покривати примусовим податком, тільки добровільними жертвами. І недержавна нація може потребувати своєї збройної, очевидно революційної сили, яка боронить існування нації перед наступом ворога. І недержавна нація мусить мати видатки на ширення відомостей про свій нарід та на оборону інтересів свого народу серед інших народів світа. Не державна нація мусить мати гроші на піддержку національної культури та навіть на матеріальну піддержку потребууючих членів нації. Одним словом і недержавна нація має свої загальнонаціональні потреби, які мусять покрити члени недержавної нації добровільно, якщо та недержавна нація має жити та діяти в слушний час до стану державної нації з власною примусовою владою.

Український та племінний патріотизм серед американських українців.

Такі думки насуваються, коли глядімо на деякі явища громадського життя серед американських українців. Українці це недержавний народ. Немає він своєї державної влади, що може стягати примусово податки та за стягнені гроші думати про національну оборону, про береження інтересів української нації серед других народів, про опіку над національною культурою. Це все такі речі, про які мусить український нарід подбати сам при допомозі своїх громадських організацій. Українці по всьому світі мусять заопікуватися тими борами, що боронять прав та честь української нації. Українці по всьому світі мусять своїми жертвами наладити свого роду дипломатичну та інформаційну службу, яка інформувала б світ про Україну та боронила інтервенціями інтересів українського народу. Українці по всьому світі та свідомі своєї національної приналежності мусять своїми жертвами дати опіку українській науці, українській літературі, українському мистецтву, одним словом українській культурі.

Для існування української нації та щоб вона стала якнайшкороше державною нацією не вистає тільки післати потрібному українцеві якийсь пакунок з пожиттю, чи з якимсь убранням. Інтерес української нації вимагає в першу чергу ясного пляну, що думав би про збереження життя українців викинутих поза рідну землю та про таке їх розселення, щоб з них вийшла якнайбільша користь для України.

Це у відношенню до скитальців. А деж потреби цілої української нації? Хто покрити потрібні видатки на оборону інтересів поневоленої України перед сильними світа того? Хто покрити видатки, конечні на охорону української культури, переслідуваної та винищеної на рідній землі? Національно свідомі українці хіба зрозуміють, що ці загальні потреби одиниць може пережити або не пережити, нація мусить жити та мусить пережити й найстрашніші лихоліття.

(Докінчення на 3 стор.)

Мудрець покликав авто; Сатурняк знову трігнувся, але неподібна до "жорного ворона" машина, якою їздив він на Сатурні, привітно усміхнувся й поїхав до Мудреця.

(Кінець буде).

ЛЕСЯ БОРИСЕВИЧ

САТУРНЯК

1)

"Сатурн — планета, повна або приближенно якої вщуче голод, холод, руїну, мор..."

Відомо, що життя існує лише на одній планеті — Землі, але новина, що облетіла весь світ, спростувала це твердження.

Пробивали тунель у скелі і натрапили на якусь металеву річ. Обережно витягли — думали скарб. І справді скидалися на скарб: металева скринька — чверть метра завширшки, чверть метра заввишки.

Довго крутили голову, як би відкрити? Нагороду обіцяли... Якийсь простий чоловік три дні і три ночі пальцями мацав ту скриньку і нарешті відчинив.

А там якісь папери, але мо-

ва незрозуміла. Думали, думали, що робити з нахідкою: дехто казав: "Спати, може то від чорта прокляття людям було замуроване".

Хто казав: "Прочитати треба, може то пояснення, де скарб захований"... Згадали, що є на цій планеті вчений, сивоголовий Пархоменко, який всіма мовами читати вмів. Повезли скриньку до нього.

У сивоголового Пархоменка аж кінці вух почервоніли — така надзвичайна річ до рук потрапила.

Взяв перший аркуш, лупу й звелів усім відійти, а за тиж-

день прийти — він на мову Землі переклад зробить.

Залишився Пархоменко на самоті, по кімнаті ходив, схвилюваний, сам до себе говорив:

"Я ж казав... я ж казав, що є люди на Сатурні!"

Сів до столу, взяв рукопис і почав читати:

"Людина з Сатурна.

Року 219,171,941 планета Земля зіткнулась з планетою Сатурн, і раптом серед нашої славної міста опинилася якась невідома до цього часу дивна істота — чи то людина, чи не людина.

Капелюх дивовижної форми, що його істота потім кепкою називала, залязавшим блином лежав на голові; на ногах — якесь античне взуття, та тільки античні люди мали реміні зверху, а знизу підшав, а Сатурняк же навпаки — підшав на мав, лише верх та й

той з "вентиляцією". Увесь одяг його ні з чим порівняти не можна і тяжко було придумати назву для нього...

Брудне обличчя одсвічувало синьо-зеленим кольором, немов в жилах текла не кров, а юшка такої ж барви...

За плечима мішок теліпався, який на Сатурні "авоською" звали. За свідченням присутніх, Сатурняк зявився раптом, став, на всі боки озирався. Люди Землі оточили його, щось питають, роздивляються, але близько підійти не наважуються...

Слухав, слухав Сатурняк та й каже: — Власне, що він сказав, тяжко відгадати, бо ті, що стояли найближче, вхопили лише останні слова:

... "матері!"

(Що він хотів цими словами сказати — ніхто не знав). Подивився Сатурняк направо, подивився наліво: і там був дова, і там така ж сама. На-

зад оглянувся: будинок, як стіна, а на нім орел лежить... Глянув вперед і усміхнувся: дерева стоять, а під ними травиця шовкова... Цього йому тільки й треба було. Пішов до тієї травиці... Юрба розступилася, пішла за ним, хвилюється, гомонить між собою.

Сатурняк, не довго думаючи, витяг із мішка вузольчик, простелив мішок, сів, дівав із вузольчика щось чорне, посилавав білим та й зів; далі поклав вузольчик під голову, ліг і заснув... Люди з Землі лише головами хитали — що воно за диво таке? Приїхали різні вчені — хто з фотоапаратом, хто з іншими приладами. Але ніхто до тієї істоти підійти не наважується.

Коли це виходить із натовпу просто адягнений чоловік, підійшов до Сатурняка, торкнув його рукою та й каже:

"Пане, а пане, прокиньтесь!"

Сатурняк скочив на ноги,

ШАНОВНІ ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ! Ви дістали листа з проханням, щоб кожний і кожна з Вас придбали для Союзу бодай по одному членові. Отже не забувайте на цей заклик своєї організації і відгукніться на нього так зараз, так ще цього місяця, бо тільки в такий спосіб зможемо збільшити Союз до 50,000 членів ще до кінця цього року!

УПА, ЧИ „БЕНДЕР-БАНДИ“

(УПС) — Після закінчення другої світової війни західний світ має можливість докладно спостерігати тактику большевицької Росії у відношенні до національних рухів у світі. З одного боку большевицька Росія словом і ділом поборює націоналізм, з яким, за словами Леніна, марксизм ніяк не дається погодити, хоча б той націоналізм був найлагідніший. З другого боку, та сама Росія підтримує пропагандивно, дипломатично, грошем і зброєю національно-революційні рухи, які діють ззовні сфер впливу СССР. І так бачимо, як Москва обвинувачує в націоналізмі патріотів Фінляндії, Румунії, Угорщини, як під замітом націоналістичного сепаратизму ліквідує українських письменників та проводить чистку навіть в комуністичній партії України. Але й чули ми, як представники СССР, Вишинський та Мануїльський виступили в „Обороні“ індонезьких націоналістів, яких будьтоби, гнобять Голандія.

В першому випадку йдеться про країни, які підпали під безпосередній вплив і абсолютну експлуатацію Москви. Вона здійснює централізацію політику царської Росії і безпощадно нищить всякі прояви національної окремішності, вські відрухи до суверенності тих народів. В другому випадку Москва йдеться про те, щоб вогнища неспокою поза межами СССР не висадили та щоб ці рухи стали її п'ятою колоною.

В парі з цим советська пропаганда надає обидвом родам рухів неспівмірно різне значення і вагу. Так, отже, всі, навіть найдрібніші революції в державах демократичного заходу, роздуваються до конфліктів світового значення і не вагається витягати на зелений стіл Асамблеї ОД. Зате, визвольну боротьбу народів в нутрі СССР промовчується, а коли демократична преса виділяє з поза залізної заслони жмуть інформації про тисячні армії в боротьбі проти Росії, тоді московська преса та її сателіти переконують світову opiniю, про маловажність цієї проблеми. Для більшого успіху російська пропаганда подає теж свої дані про ці національні рухи, але звязує їх з діяльністю малозамітних політичних діячів даного народу, які проживають на еміграції, або вже давно померли. Конкретно: польське підпілля нараховувало біля 100,000 людей під зброєю, а легальна опозиція Миколайчика мала підтримку цілого польського народу. „Бендерівські банди“, які „грають“ в Варшаві нападками на польське суспільство, але на генерала Андерса, будь-але би він за кордон організує польське підпілля та при-

дпомозі Англії хоче насадити в Польщі капіталістичний буржуазний лад.

Фінляндія, Балтійські народи, Румунія, Угорщина і Югославія „стваряють завзятий спротив російському гнітові“. В цих країнах викристалізувались різні національні рухи спротиву. Проте, московська пропаганда ані разу не забулася назвати імена справжніх керівників цієї боротьби. Натомість часто можна вичитати в десятках різних імен, сірих і незаметних, про яких нічого не знають їх земляки. В цьому провирається одна ціль: Москва силкується переконати opiniю демократичного Заходу, що національно-визвольні рухи за „залізною заслоною“ це тільки міражі і авантюра амбітних одиниць і... католицького клеру, які не хочуть віддати без бою своїх вже втрачених позицій. Звичайно, західний читач знає ціну советським газетам і таким інформаціям. Але вже інше діло, як з большевицьких газет прокрадаються такі фальшиві твердження в частину незорієнтованої в даний ситуації демократичної преси.

Класичним прикладом цього можуть послужити події останніх тижнів. Недавно набрав розголосу очайдушний рейд однієї групи УПА з Карпат аж до кордонів Німеччини. Вояки УПА пройшли тисячу кілометрів лісами, горами й долинами, в постійних боях з російськими, польськими і чеськими червоними військами і поліцією. Цим походом Українська Повстанська Армія викликала невмирущою славою. Вперше після війни продерто „залізну заслону“ і вільний громадянин Заходу міг почути і побачити людей, які — одні із тисячів — продовжують завзяту боротьбу за волю людини та за незалежність своїх країн, в цій випадку України.

Але советсько-російська пропаганда завчасу підбала, щоб дезорієнтувати світову opiniю. Шість років веде УПА боротьбу проти німців і росіян за відновлення української суверенної держави. Її начальний командир, генерал Тарас Чупринка, виклав небуденний військовий талант і сприт, зумівши забезпечити цю багатотисячну збройну силу українського народу усім потрібним військовим вироєм та запалити її таким завзяттям, що вона два роки після формального закінчення світової війни з успіхом відбиває наступли советсько-російських військ та їх польських і чеських сателітів. Проте, советська пропаганда довгі роки горлає про цілого польського народу. „Бендерівські банди“, які „грають“ в Варшаві нападками на польське суспільство, але на генерала Андерса, будь-але би він за кордон організує польське підпілля та при-

тажка „Бендера“, якого одні називають українським революціонером, інші власівським офіцером, а дехто величає його навіть малярським генералом.

Можна до сліз сміятися, читаючи ці фантастичні історії, якими советська пропаганда намагається кормити західно-європейську й міжнародні теми, про те, як в Америці, чи буде війна, а зокрема, які є вісти з України, чи з української скитальщини.

Треба признати, що наш нарід любить про такі справи говорити. Це добре знають большевики і де тільки можуть пробують вкрутитися в таку громадську розмовляючих, щоб ширити свою пропаганду. Та, правду кажучи, справжні партійці, доступу і тут не мають, бо таких комуністів наші люди називають „бандитами“ і з ними не приставляють. Та інакше виглядає з особами, що то завжди кажути, що вони не є комуністами, але якось постійно накручують усе на цей бік, який прихильний Сталінові. В Україні у них „рідна влада“ і „рідний уряд“ і „рідна школа“ і „рідна церква“, там „воззеднання“, соборність і т. п.

Ця баламута була добре розпаношилась, а коли тепер притихла, то не завдяки нашим старанням, а тому, що дехто почав оглядатись на задні колеса, як американська влада зачала приглядатись децю ближче комуністичній діяльності в Америці. Та мені не іде тут про це, що робить влада, а про те, що ми робимо, як ми самі поступаємо. Бо чи не трапляється, що ми не раз не маємо відваги виступити проти цієї чи іншої балаканини большевицького подихача, а ще самі тут і там похитуємо головами, неначе притакуючи большевицьким „брехням“? Знов большевикам саме іде про те, щоб ми допомогли своїх ступайків внести в наші ряди зневіру, захитання, бо вже це одно ослабить наші збіркові акції на ратунки ски-

Роман Рахманський.

Права Генеральної Асамблеї Об'єднаних Держав

Друга звичайна сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Держав, яка почалася 16. вересня, в Флоринг Медовз, Нью-Йорк, зразу торкнулася політичних справ. Перша частина першої сесії, яка відбулася в Лондоні на початку 1946 року, займалася майже самими організаційними справами. За другою частиною першого з'їзду — в Флоринг Медовз в осінь того ж року — майже покінчено з головними організаційними справами та приступлено до важких питань політичних, економічних та соціальних. (Можуть бути скликані також спеціальні сесії Генеральної Асамблеї, як це сталося минулої весни, коли відбулася спеціальна сесія в справах Палестини).

За теперішньої сесії Генеральна Асамблея віпрнула в найбільш складні питання, в яких розходяться держави Сходу і Заходу. Навіть ті, що не зовсім ознайомлені з порядком праці Асамблеї, знають, що вона може обговорювати все, що є в межах Чартеру Об'єднаних Держав. Вона може давати свої поради іншим органам Об'єднаних Держав та державам-членам. Хоч Асамблея не має сили примусу щодо своїх рішень, проте вона має велике значення як форум світової opiniї, як місце, де малі нації можуть висловлювати

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕ ТАК КОМУНІСТИ, ЯК ІХНІ СТУПАЙКИ!

Де тільки побачите гурток наших людей, там певно іде „політика“, розмова на різні політичні й міжнародні теми, про те, як в Америці, чи буде війна, а зокрема, які є вісти з України, чи з української скитальщини.

Треба признати, що наш нарід любить про такі справи говорити. Це добре знають большевики і де тільки можуть пробують вкрутитися в таку громадську розмовляючих, щоб ширити свою пропаганду. Та, правду кажучи, справжні партійці, доступу і тут не мають, бо таких комуністів наші люди називають „бандитами“ і з ними не приставляють. Та інакше виглядає з особами, що то завжди кажути, що вони не є комуністами, але якось постійно накручують усе на цей бік, який прихильний Сталінові. В Україні у них „рідна влада“ і „рідний уряд“ і „рідна школа“ і „рідна церква“, там „воззеднання“, соборність і т. п.

Ця баламута була добре розпаношилась, а коли тепер притихла, то не завдяки нашим старанням, а тому, що дехто почав оглядатись на задні колеса, як американська влада зачала приглядатись децю ближче комуністичній діяльності в Америці. Та мені не іде тут про це, що робить влада, а про те, що ми робимо, як ми самі поступаємо. Бо чи не трапляється, що ми не раз не маємо відваги виступити проти цієї чи іншої балаканини большевицького подихача, а ще самі тут і там похитуємо головами, неначе притакуючи большевицьким „брехням“? Знов большевикам саме іде про те, щоб ми допомогли своїх ступайків внести в наші ряди зневіру, захитання, бо вже це одно ослабить наші збіркові акції на ратунки ски-

Посиф Буката, Елизабет, Н. Дж.

талців, чи нашу політичну акцію в обороні України.

Живемо в Америці, в демократичній країні, проти якої веде Кремль „політичну війну“ та яку Сталін рад би переміняти на тоталітарну державу. Україна, з якої походило, є поневоленою і стогне під московським тоталітаризмом і терором. Тому, коли хто потакує большевицьким ступайкам, або тільки слухає і мовить, то він робить на шкоду Америки і України. Такий не має серця для своїх рідних, що їх уже большевицька влада загнала в могилу, чи добиває на Сибірі, чи деінде. Такий не є добрим американським патріотом.

При цьому треба б ще згадати і за таких, що то голосять постійно про свою велику любов до українського народу і теж кажуть, що вони не комуністи, а навіть гніваються, як їх так називають, а справи в Україні представляють так, що Кремль краще не міг би. Бо Кремлеві — Москві не повірили б, а тут „свій“ чоловік говорить...

Пишу про це, бо знаю з практики, що такі речі ще далі діються. Ще далі большевицькі прихильності знаходять слухачів, коли розповідають про „соборність“ чи „рідну церкву“, „робітничу владу“ чи „советську демократію“, чи про „американських імперіалістів“ та „воєнних підпалачів“.

Відмежуймо себе від таких людей і не будьмо разом з ними в одному таборі, бо це є ворожий табір і то ворожий українському народові й Америці.

Посиф Буката, Елизабет, Н. Дж.

ніків, які займають ці становища до кінця сесії. Твориться шість головних комітетів: Політичний і Безпеки; Економічний і Фінансовий; Соціальний, Гуманітарний і Культурний; Адміністративний і Бюджетовий; Правний; Протекторатів. Ці комітети розглядають справи, які передає їм Асамблея, підготувавши поради та резолюції, які мають бути представлені на Асамблеї. Рішення комітету приймаються більшістю голосів. Кожна нація — член має одного представника в кожному з цих комітетів.

Головний Комітет складається з голови Генеральної Асамблеї, семи заступників та з представників шести головних комітетів.

Генеральний Секретар підготував програму наради Асамблеї та доручує його всім членам-націям спільно знайти за шістьдесят днів до відкриття сесії. Члени-нації можуть домагатися, аби поставити в порядок наради ще якісь додаткові справи. Коли Асамблея зійдеться, вона рішає, що саме, які справи має брати під дискусію.

На теперішній сесії є до обговорення такі важні та складні питання, як будучність Палестини; відносини між Грецією та її балканськими сусідами; звіт Раді Безпеки про поступ — або брак поступу — в справах обеззброєння та міжнародної контролю атомової енергії; прийняття нових членів; допомога акція в Європі; чимало економічних та соціальних справ та одне з найбільш пекучих питань — питання вета. (Питання вета виникло з постанови Чартеру, яка вима-

ПРОТОКОЛ

з наради головного виконавчого комітету У. Н. Союзу, які відбулись 8. жовтня 1947 року в головній канцелярії У. Н. Союзу під ч. 81-83 Гренд Стріт, Джерсі Сіті, Н. Дж.

У нарадах взяли участь всі члени головного виконавчого комітету, а саме: головний президент М. Мурашук, заступник головного президента Г. Герман, заступники головного президента Марія Малевич, головний секретар Д. Галичін і головний касир Р. Слободян.

Головний президент відкрив нараду в год. 12:30 вполудне, та подав до відома ці справи, які були покладжені від останніх зборів виконавчого комітету, а теж пропонував такі справи, що їх треба вирішити на цих зборах. Ці всі справи були такі:

Купно бондів: Закуплено отсі бонди:

Arkansas Power & Light Co., 2½%, за \$60,450.00; Consumers Power Co., 2½%, за \$16,320.00; Kentucky Utilities Co., 3½%, за \$50,500.00; Monongahela Power Co., 3½%, за \$51,000.00; New England Telephone & Telegraph Co., 3½%, за \$60,975.00; Pacific Gas & Electric Co., 2½%, за \$40,000.00.

Продаж бондів. Продано отсі бонди:

U. S. Treas. Bonds 1954-1952, 2½%, за \$46,172.50, які куплено за \$44,000; U. S. Treas. Bonds 1962-1967, 2½%, за \$36,717.19, які куплено за \$35,000; U. S. Treas. Bonds 2½%, за \$31,856.25, які куплено за \$30,000; U. S. Treas. Bonds 1952-1954, 2½%, за \$4,197.50, які куплено за \$4,000; U. S. Treas. Bonds 1952-1954, 2½%, за \$2,098.75, які куплено за \$2,000.

Продаж реальності У. Н. Союзу. Продано реальність під ч. 212 Забріскі вул., Джерсі Сіті, Н. Дж., за \$4,000, на котрій організація мала ще моргеджу на суму \$3,500.

На цьому вичерпано програму наради, і головний президент закрав збори в год. 4. пополудні.

Д. Галичін, гол. секретар У. Н. С.

Українська національна чи плеїнна свідомість. (Докінчення зі стор. 2-гої)

Від часу війни дається завдання, то хто займався б тоді важити в нас це одна характеристична проява серед американських українців, а саме творити допомогти комітети для поодиноких повітів а навіть поодиноких громад з ціллю помагати тільки українцям з даних повітів чи громад. Явище це свідчить, правда, про добре та милосердне серце американських українців, одначе і тут треба пам'ятати, що допомога одиницям свого повіту чи громади не може бути поставлена вище потреб нації як цілості. Бо як би так не було, то хто займався б тоді справами цілої нації? Хто мав би покрити видатки на інформацію світа про Україну. Де взяв би Український Конгресовий Комітет грошей на інтервенції в користь цілого народу, де взяв би грошей на видавання хоч би „Українського Квартальника“ чи другої літератури, щоб інформувати світ про Україну?

Хто тоді мав би перейняти оліку над українською наукою та літературою прогнаними з рідної землі?

Членами делегації є: Ворен Р. Аустин і пані Елінор Рузвельт; Гершел В. Джонсон; Джан Фостер Долес. Заступниками є: Чарл Фаги; Джан Гилдінг (замість Вирджинії Гилдерс-лів, яка зрезигнувала), Франсис Сейр; Адлей Е. Стевенсон та Вилард Торп.

Загальна Рада — ФЛІС.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“.

Коли ви хочете збохотити свою дитину читати по українськи, купіть їй такі ІЛЮСТРОВАНІ В КОЛЬОРАХ КНИЖЕЧКИ ДЛЯ ДІТЕЙ

КІТ В САПАНІЯХ. Ціна .... 25 ц.
ЧЕРВОНА ШАПОЧКА, казка для чимних діточок. Ціна 25 ц.
РОБІНЗОН КРУЗО. Ціна .... 25 ц.
Всі три книжечки разом за 50 ц.
Замовлення з належністю слати до:

„СВОБОДА“
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, 3, N. J.
3 Канади треба платити тільки американською валютою.

НОВІ КНИЖКИ З ЕВРОПИ

І. Мазепа: Підстави нашого відродження. Ціна \$1.20
Володимир Гай: Шукачі блакитних перлів ..... .60
Юрій Ліпа: Кіноотчик ..... .40
О. Данський: Хочу Жити! Образи з німецьких концетраційних таборів, ілюстрована 1.25
Іван Багратіан: Тигролови, роман, том 1 і 2 ..... 2.00
Б. Романенчук: Українське письменство (міміографія) ..... .50
І. Носик: Інсбрук та його околиця (міміографія) ..... .35
Дмитро Чуб: Шевченко в житті ..... .50
Український Народний Співаник (з нотами на один голос) 2.00
Докія Гуменна: Куркульська вілія, збірка новель ..... .25

ДІТОЧІ.

Н. Забіла: Півник та курочка, казка для молодших діток 25
Н. Бурик: Гусениця, казка-жарт, музика В. Витвицького 25
Евген Яворівський: Казка дітям невелика про курчатко й про шулку, ілюстрована 25
Н. Забіла: Пригода з Автобусом (ілюстр.) 30
М. Коцюбинський: Дві кізочки, малюнок О. Судомири 30
Лев Якевич: Паровий верблюд, ілюстр. Е. Козака 30
В. Гренджа-Донський: Байка про козу та вовка 15
Казки (Білоусівка, Сирітка в лісі, Фарбований лис, Золотий черевичок) 30

Замовлення враз з грішми слати на адресу:

„СВОБОДА“

P. O. BOX 346 (81-83 GRAND ST.) JERSEY CITY 3, N. J.

TWENTY-FIFTH ANNIVERSARY
BANQUET & BALL
— tendered by —
UKRAINIAN DEMOCRATIC CLUB, Inc.
— and —
WOMEN'S AUXILIARY
HOTEL PENNSYLVANIA
7th AVE. and 32nd STREET, NEW YORK CITY
SUNDAY, NOV. 9th, 1947
DINER at 6:00 P. M. SUBSCRIPTION \$6.50. DRESS OPTIONAL.
Music JOHNNY KING & his Orchestra.
Reservations may be made at Clubrooms: 59 St. Mark's Place, New York, N. Y. — Tel. GRamercy 7-2534.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД
І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

3 ювілею на скитальників.

Український Золотий Хрест ч. 14. може сказати в 10-літню річницю свого існування, що сповнив своє завдання і був активний від початку до нинішнього дня. До війни його акція була звернена головним чином на фінансову підтримку Краю, як от допомога визвольній боротьбі, політичним в'язням, інвалідам чи Рідній Школі. Зокрема можна б згадати за акцію допомоги Карпатській Україні в грошах та одязі.

Окремо годиться згадати працю для Американського Червоного Хреста, за яку деякі членкині дістали відзначення. З цєю працею тісно зв'язана акція для ЮСО, чи вислання пакунків для американських воєнків українського походження.

По війні У. З. Х. бере живу участь в акціях З. А. А. Допомогового Комітету і Українського Конгресового Комітету. Підтримує фінансово У. Н. Дім в Дітройті, як і кожен інший громадянин акції.

Цей відділ У. З. Х. святкував в неділю 28. вересня 10-ліття своєї активності. Треба признати, що громадянство оцінило цю працю, бо з'явилося на свято громадно, так, що вже на самому початку доїшли на сідні У. Н. Дому була вже заповнена.

Ювілей отворила короткою промовою п-ні Ігнатюк, представниці відділу У. З. Х., а потім дівочий хор „Акапелія“, під проводом п-ни Стефанії Андрусевич, відспівав американський гимн, а далі визанку українських пісень. Піанове солю відіграла п-на Іванна Семенен. Ювілейну промову виголосив п. В. Шемердяк, недавно прибувши зі скитальщини. У далішій частині виступав Хор „Думка“, під проводом п. Івана Атаманця. Солистами були: п-ні Гали-Машталір-Матіяновська і п. Степан Золта.

По концерті відбувся бен-

ЩО ТАКЕ? ЦЕ ДЛЯ МЕНЕ?—Тільки поглянути на президента Трумана, що є в середині між фотографами, які знімають знімки для газет, а можна бачити його велике здивування, коли йому фотографії передали „презенти“, між якими була краватка з ініціалами їхньої організації.

кет, який розпочав молитвою о. С. Побуцький. Бенкетом проводила п-ні Анна Левчук, довголітня урядниця 14. відділу У. З. Хреста. Звіт з десятилітньої праці здала п-ні Стефанія Федик. Зі звіту виявилось, що відділ вислав на різні цілі понад \$4,000. Відтак складала привіти різні представники, а це п. Іван Форис від 292 відділу У. Н. Союзу, складаючи ще \$10, п. Горинь від від. 4. ОДВУ, пані Зола від У. З. Х. ч. 34, пані Войтович від Організації Українок Канади, з Віндзор, пані Попович від Союзу Українок Америки, в. 23, пані Вайкер від С. У. А., від. 37, пані Кері, а зложили по 5 доларів: пані Бурик, від С. У. А., від 16 і Мисон Касій.

Далі п. А. Левчук, покликана до слова головного представника Злученого Українського Допомогового Комітету, адвоката І. Панчука, який в довгий промові представив сьогоденні положення українського народу. Згадав за Організацію Об'єднаних Держав, підкреслюючи, що там є фальшивий представник від України, котрий не репрезентує українського народу, а тільки Москву. Та це вже знають

представники інших держав, що Москва обдурює цілий світ тим, що нібито Україна має такого представника, який боронить московські інтереси, а не українські. Притім п. І. Панчук вказав присутнім до збірки на скитальців, з котрої прийшло \$94.

Відтак зложив привіт д-р Жертаві, котрий недавно прибув зі скитальщини. Сам він є родом з Карпатської України. Також були присутні гості з Клівленду, від котрих зложив привіт п. І. Попович.

Пані А. Левчук, складаючи присутнім подяку за участь в Ювілею, проголосила збірки та передала \$300 для скитальців до Злученого У. А. Допомогового Комітету.

В. Дідик.

БОСТОН, МАСС.

Як аскураційний агент переконався про ціню Союзних грамот.

Нашим секретарям чи організаторам приходиться нерідко важко переконати своїх людей, що грамоти Українського Народного Союзу є не лише певні, але ще й найдешевші. Такі труднощі натрапляють вони,

коли якась громадянка українського роду виїде заміж за не-українця, або навпаки, коли хлопець подружився з не-українкою. Тоді чужі люди мають свої поліси й не вірять, щоб українці мали щось такого, як наша мільйонна установа У. Н. Союзу.

На днях стрічає мене українця, що виїхав заміж за не-українця і в розмові каже, що вона вже давно шукає заміною, бо хотіла мені переповісти свою пригоду з агентом від не-української аскурації. Крім цього заявила зміст, що хоче другу дитину вписати до У. Н. Союзу. Я здивувався, що вона з такою пропозицією приступає, бо до неї (Анни Тінсон, з роду Дацько), як я зачував, заходить згаданий агент. Отже вона оповідає мені, що як він почав її намовляти, щоб вона забезпечила свою дитину в його компанії; як Анна сказала йому, щоб він подивився на поліс У. Н. Союзу і порівняв, чи його поліс така сама. Агент згодився, бо як казав, що вже чув за Юкрейнієн Нешенел Асошієшен. Як він подивився на Союзову поліс, що вона так де-

шево забезпечує дітей, не мав уже що сказати, лише запитався, як це можливе, щоб Союз міг такі дешеві поліси мати.

На це відповіла йому Анна, що це тому, що Союз не має платних агентів і тому не видає великих грошей на адміністрацію. Так само й наші головні урядники не побирають високих платень, отже весь дохід іде на виплату допомоги чи аскурації самим членам. Агент признав, що це добра поліса й, подякувши за пояснення, відійшов.

Чи не добрий спосіб переконатися, котра аскурація ліпша й дешевша? Пам'ятайте на цю паню Анну Тінсон, а швидко дійдемо в Союзі до 50,000 членів.

Микола Давискиба,
гол. радний У. Н. Союзу.

PENN MATERIAL CO.

MICHAEL PASTUSZEK & SONS

2500 W. 9th St. Ph. Chester 4253

Chester, Pa.

BUILDING MATERIALS OF ALL KINDS.

ANYTHING — to build — EVERYTHING

Lumber, Plumbing supplies, Roofing

paper, Paints—new and used at lowest prices in Town. Call on us for cheerfully given estimates.

ВІЙНА ЗАКІНЧЕНА

КОЛЮМБІЯ

анову почала робити
УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ

Перегляньте спис пониж поданих рекордів та присилайте до нас замовлення, щоб Ваша хата була на музику багата!

РЕКОРДИ, ШО ВЖЕ Є НА ПРОДАЖ:

27401. Пригоду Колонійка — співає Т. Санстун, орх. Гуменюка
27399. Поймівська Колонійка, ч. 1 і 11. — Жуковський і Орхестра.
27360. Замечна комедія — співає Скорогонч, орх. Гуменюка
27320. Казакот Грунту — Пісня шаймита — комічна — Жуковський
27305. Фармерська Колонійка — Боролата. — Жуковський-Гуменюк
27291. Вальс в горах Карпатах — Перепелиця, полька — Гуменюка
27247. Козак з Півдольськ — Весільні Жарті — Жуковський
27242. Золотийська Колонійка — Чом дуб не зелений — Гуменюка
27235. Дівоча відмова — Як поїду з кіними на ніч. — Гуменюка
27233. Козачка Шумка — Ой ти Любо — Санстун, орх. Гуменюка
27227. Тернопільська і Скалицька Колонійка — орх. Гуменюка
27251. Радехівська Колонійка — Питайся мати сина
27318. Канадійська Колонійка — Чий ми мате не утупала

ГУМОР—СПІВ—МУЗИКА ДО ТАНЦЮ.

27050. Ой вишеньки черешеньки
Гоп Марку, покинь сварку
27057. Соколи, соколи
Ми гайдамаки.
27133. Ой де ти йдеш.
Ой летіти білі гуси
27148. Посміюха, тропак.
На селі, танець.
27187. Козак Завна, танець.
Метелиця, Сніговина.
27194. Ой там у лісі.
Ой там у лісі.
27228. Бояцька весілля.
Спів і музика, Гуменюка.
27396. Колонійка Чорнобривка
Весільний Баранок.

РЕКОРДИ ДО НАРОДНИХ ТАНЦІВ — АВРАМЕНКА.

27251. Козачок Подільський — Колонійка в дві пари.
27252. Козачок солю — Аркан Колонійський.
27253. Гони Вітер — Запорізький Герць.
27254. Катерина Херсонка — Журавель Весільний.
27255. Гопак Колом — Великодні Гайка.

РЕКОРДИ ДО ТАНЦЮ — НАГРАВ ВАСИЛЬ ГУЛА.

12296. Танець з над Дніпра — Барбію Полька.
12319. Тройка — Сі О Лі Полька.
20187. Коробушка — Яблучко.

Всі повищі рекорди десять цалеві. — По 75 цт.

Хто бере не менше 10, тому даємо календар на презент. Правдоподібно в вашій місцевості нема українських рекордів по сторак. Не вагайтеся замовляти їх від нас, щоб ми могли доказати компанії КОЛЮМБІЯ, що живе ще українська душа в Америці. Майте найменше 25 українських рекордів в своїй хаті. Ціна за 25 рекордів \$18.75, наша пересилка. Як менше, то присилайте 10 цт. на пересилку одної рекорди.

Замовлення враз з грішми, або лиш долара депозит, посилайте на адресу:

SURMA

Book & Music Co.

11 E. 7th Street

New York 3, N. Y.

ПОТРІБНО
ДО ПРАЦІ

ПОТРІБНО Лауді Рут Сейлсмена в Празі і Драйкінг закладі Рут у Джерсі Сіті й околиці. Мусить бути жонатий. Вимагаємо записки в готівці. Голоситись між 7:30 і 9:30 рано або між 4 і 6. пополуночі.
PERFECT LAUNDRY
51 McWhorter St. Newark, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КАТАЛОГ українських рекордів, ролюк, нотів, книжок висилаємо даром на бажання. Інтересованих просимо писати:

S U R M A

11 E. 7th St., NEW YORK 9, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ІВАН КОВАЛЬЧУК

FUNERAL DIRECTOR

& EMBALMER

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ

В СТЕПІ

NEW JERSEY

ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ

ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАКРАЩА

У випадку смутку в родині

напишіть як в день так і в ніч!

JOHN KOWALCHUK

129 GRAND STREET,

cor. Warren Street

JERSEY CITY 2, N. J.

Tel. BErgen 4-5131

Comfortably air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVE.

NEWARK

and IRVINGTON, N. J.

Easex 5-5555

ОБСЛУГА ВІСЬМА ДОСТУПНА

ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВІДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди шадіть дешево

з вашого забезпечення.

Ми улаштуємо прекрасні ЦІЛІЙ

ПОХОРОНИ за \$150.00

У випадку смутку в родині напишіть

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український

погребовий зарядчик

в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET

PERTH AMBOY, N. J.

Phone PE 4-4646

— or —

UKRAINIAN POBREMENN

86 ELIZABETH AVENUE,

NEWARK, N. J.

Phone Siglow 3-6763

225 WEST JERSEY STREET

ELIZABETH, N. J.

Phone EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

виправляє погребени по \$150

або так дешеві як

ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNCO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 9th St., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamsey 7-7651

ПЕТРО ПРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

в БРОК, БРОКЛІН, NEW

YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel. ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 135 St.)

Bronx, N. Y.

Tel.: MElrose 5-6577

Шукають своїх
рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зпочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

11,887 Занць Татянина (Кузнін) з с. Городович (Самбір) від Кузнін Михайла з Перемішля.

11,888 Хемич Денис від Кривячка Івани (Бородайко).

11,889 Гридівий Іван з с. Соколя (Мостиська) від Калужний Николая сина Івана.

11,890 До сестри Юлії і її мужа Вєдд Миколи з с. Зелена (Скалат) від Потятинський Василя.

11,891 Одаренко Теодора вуйка від Одаренко Георга.

11,892 Камінський вуйка з с. Коровиця Голодовська (Любачів) від Камінський Стаха.

11,893 До земляків з Борислава (Дрогобич) просить відізнатися Ковальський Іван.

11,894 До доньки пок. Коцик Василя від Коцик Романа.

11,895 Дашкевич Полікарпа, Ковальчук Дмитра, Озолін Леоніда від Ігнатів Івана з с. Уманя (Луцьк).

11,896 Семчук Івана з с. Замулинця, родини Майковських о. Майковський Івана парох з Семаковець та знакомих з тогож села і Замулинця (Коломия) від Майковська Ірини.

11,897 До тети з дому Павлюк з с. Устечка від дочки Луців Стефанії.

11,898 Габовда Олени, Шинько Анни з с. Великих Лучок (Мукачів, Закарпатська Україна) від Фінчак-Колодницька Анни.

11,899 Любич-Кутна Варвара, Муц-Кутна Марії з с. Зарваниця (Золочів) від Мірецький Володислава.

11,900 Гасин Петра з с. Танев (Станіславів) від Гасин Стефана.

11,901 До тітки Лішевич з дому Ганушак Анни від Ганушак Івана з с. Долпотів (Калуш).

11,902 Осадців Юрка від Осадців Івана.

11,903 Дем'янчук Володимира, Марків Якова, Гаврилишин Андрія, знайомих зі Скалата від Вільчинський Евстахія.

11,904 Дідух Степана вуйка з с. Язловець (Бучач) від Гринчак Леона.

11,905 Левочко Василя вуйка з с. Кулинич (Рава Руська) від Швєць Теодора.

11,906 Заридький Янка і Степана з с. Воютчик (Самбір) від Заридький Осипа.

По інформації писати до:

United Ukrainian American

Relief Committee

P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо кінчею по-

давати групу і число.

ТАРЗАН, ч. 1711. Відрадлива порожня.

Тага й Молат думали, що Кімбу й Тарзан згинули в вогні в нетрах. Вони взяли з собою оману Джєну, щоб вона ділила з ними долю й недолю.

Тимчасом Тарзан потягнув Кімбу впади доли рікою, а врятувавши його від вогню, узяв його на беріг...

...і так вернулися вони оба до колиби.

Як вони побачили, що колиба пуста, страх напав на Тарзана.